Lietas Nr. A420234314
Lietas arhīva Nr. A42-02343-14/24

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2014. gada 18. septembrī

Administratīvā rajona tiesa

šādā sastāvā: tiesnese K.Kalvāne,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par administratīvā akta izdošanu, ar kuru /pers. A/ dēls /pers. B/ tiktu atzīts par bērnu ar invaliditāti vismaz 8 gadus līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai.

Aprakstošā daļa

[1] 2013. gada 25. oktobrī Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas Rīgas apvienotā nodaļa, izskatot /pers. A/ (turpmāk arī – pieteicēja) iesniegumu, sniedza atzinumu Nr. 1-22/86 (turpmāk arī – Sākotnējais atzinums) par pieteicējas dēla /pers. B/ (turpmāk arī – dēls) veselības stāvokļa atbilstību invaliditātei līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai.

[2] Nepiekrītot Sākotnējam atzinumam, pieteicēja to apstrīdēja Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijā.

Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas (turpmāk arī – atbildētāja) 2013. gada 9. decembrī sniedza atzinumu Nr. 1-22/120 (turpmāk arī – atzinums), ar kuru nolēma Sākotnējo atzinumu atstāt negrozītu un noteikt, ka pieteicējas dēla veselības stāvoklis līdz 18 gadu vecumam 5 gadu posmā atbilst invaliditātes noteikšanas kritērijiem.

[3] 2014. gada 10. janvārī tiesā saņemts pieteicējas pieteikums.

Pieteikumā pieteicēja paskaidro, ka pieteicējas dēls smagi slimojis no divu gadu vecuma pēc strutaina meningīta pārslimošanas. Pieteicējas dēlam pēc slimošanas sākās epilepsijas lēkmes, kas bijušas biežas. Visas lēkmes netika uzskaitītas, bet par tām informēja ārstējošos ārstus.

[4] Tiesai iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā atbildētāja norāda, ka pieteikums ir noraidāms uz atzinumā norādīto argumentu pamata.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums nav pamatots.

[6] Ministru kabineta 2010. gada 28. decembra noteikumu Nr. 1209 „Noteikumi par prognozējamas invaliditātes, invaliditātes un darbspēju zaudējuma noteikšanas kritērijiem, termiņiem un kārtību" (turpmāk – Noteikumi) 12.^{1} punkts paredz kārtību, kā izsniedzams atzinums par bērna veselības stāvokļa iespējamu atbilstību invaliditātei, ja ārstu konsultatīvā komisija vai ārstējošais ārsts līdz 2003. gada 31. decembrim bērnam līdz 16 gadu vecumam nebija noteicis invaliditāti un invaliditātes ekspertīze nepieciešama, lai noteiktu bērna veselības stāvokļa atbilstību invaliditātes noteikšanas kritērijiem saistībā ar valsts vecuma pensijas pieprasīšanu ar

atvieglotiem noteikumiem par personas līdz 18 gadu vecumam ar invaliditāti aprūpi ne mazāk kā astoņus gadus.

Saskaņā ar Noteikumu 12.[1] 2. punktu komisija izvērtē iesniegto medicīnisko dokumentāciju un, ja nepieciešams, pieprasa no ārstniecības iestādēm papildu informāciju. Savukārt Noteikumu 12.[1] 3. punkts paredz, ka komisija sniedz atzinumu par personas līdz 18 gadu vecumam veselības stāvokļa atbilstību invaliditātes noteikšanas kritērijiem, kādi normatīvajos aktos bija paredzēti invaliditātes noteikšanai personas aprūpes laikā: līdz 1979. gada 13. decembrim – atbilstoši PSRS Veselības aizsardzības ministrijas 1956. gada 1. augusta Invaliditātes grupu noteikšanas instrukcijai; no 1979. gada 14. decembra līdz 1990. gada 16. septembrim – atbilstoši PSRS Veselības aizsardzības ministrijas 1979. gada 14. decembra pavēlei Nr. 1265 „Par kārtību, kādā izsniedz medicīnisko slēdzienu par bērniem invalīdiem no bērnības līdz 16 gadu vecumam"; no 1990. gada 17. septembra līdz 1999. gada 26. decembrim – atbilstoši Latvijas Republikas Veselības aizsardzības ministrijas 1990. gada 17. septembra pavēlei Nr. 214 „Par palīdzību bērniem invalīdiem"; no 1999. gada 27. decembra līdz 2003. gada 31. decembrim – atbilstoši Labklājības ministrijas 1999. gada 27. decembra rīkojumam Nr. 424 „Par medicīniskām indikācijām invaliditātes noteikšanai bērniem līdz 16 gadu vecumam".

Tādejādi no minētājām tiesību normām ir secināms, ka atbildētāja atzinumu sniedz, pamatojoties uz medicīniskajā dokumentācijā veiktajiem ierakstiem, kas satur informāciju par bērna veselības stāvokli attiecīgajā laika posmā. Savukārt bērna atbilstība invaliditātes noteikšanas kritērijiem ir izvērtējama atbilstoši katrā konkrētajā laika posmā spēkā esošajām tiesību normām, kas deva pamatu personu atzīt par invalīdu. Tas nozīmē, ka iestāde, sastādot atzinumu, ir tiesīga ņemt vērā tikai un vienīgi medicīnisko dokumentāciju un piemērot tās tiesību normas, kas bija spēkā attiecīgi katrā konkrētā bērna aprūpes laika periodā.

[7] Lietā nav strīda par to, ka pieteicējas dēls 1980. gadā (1 gada un 6 mēnešu vecumā) pārslimoja strutainu pneimokoku meningītu. Tāpat lietā nav strīda par to, ka 2 gadu un 7 mēnešu vecumā 1981. gada 18. martā pieteicējas dēla medicīnas dokumentācijā ir ieraksts par to, ka viņam ir sekundāras epileptoformas lēkmes. Savukārt 1981. gada maijā pieteicējas dēls ir stacionēts Bērnu klīniskās universitātes slimnīcā ar diagnozēm – stāvoklis pēc galvas traumas un simptomātiska epilepsija. Savukārt laika posmā no 1982. gada līdz 1991. gada 4. martam pieteicējas dēla medicīniskajā dokumentācijā nav ierakstu par epilepsijas lēkmēm. Ieraksts par epilepsijas lēkmju parādīšanos ir 1991. gada 4. martā, kurā ir minēts, ka pieteicējas dēlam ir parādījusies simptomātiska epilepsija (mazās lēkmes). Turpmāk pieteicējas dēla medicīnas dokumentācijā 1992. gada 6. jūlijā ir fiksēts, ka viņam ir īslaicīgas lēkmes un 1992. gadā (14 gadu vecumā) ir ieraksts pieteicējas dēla ambulatorajā kartē par to, ka viņam ir noteikta invaliditāte uz 2 gadiem.

Laikā no 1979. gada 14. decembra līdz 1990. gada 16. septembrim kritērijus, kādi normatīvajos aktos bija paredzēti invaliditātes noteikšanai personas aprūpes laikā, noteica atbilstoši PSRS Veselības aizsardzības ministrijas 1979. gada 14. decembra pavēlei Nr. 1265 „Par kārtību, kādā izsniedz medicīnisko slēdzienu par bērniem invalīdiem no bērnības līdz 16 gadu vecumam".

Kā jau tiesa konstatēja iepriekš, pieteicējas dēlam diagnoze epilepsija pirmo reizi bija uzstādīta 1981. gadā. Atbilstoši 1979. gada 14.decembra pavēles Nr. 1265 „Par kārtību, kādā izsniedz medicīnisko slēdzienu par bērniem invalīdiem no bērnības līdz 16 gadu vecumam" 1. pielikuma 2. punktam diagnozei epilepsija medicīniskās indikācijas, kas dod tiesības pabalsta saņemšanai bērniem invalīdiem kopš bērnības vecumā līdz 16 gadiem, bija tad, ja slimības klīniskā un funkcionālā stāvokļa raksturojums atbilda turpmāk norādītajām pazīmēm – biežas terapeitiski rezistentas epileptiskas lēkmes (8 vai vairākas lielas dienas lēkmes mēnesī vai biežas ikdienas mazas vai bezkrampju lēkmes). Ieilguši psihotiski stāvokļi (līdz 6 mēnešiem un ilgāk). Izteikta plānprātība (atbilst imbecilitātei vai idiotijai). Mugurkaula smadzeņu bojājumu izsauktie balsta aparāta orgānu funkciju traucējumi.

Kā secināms no pieteicējas dēla medicīnas dokumentācijā veiktajiem ierakstiem, tajos nav ziņu par to, ka pieteicējas dēlam būtu konstatēti iepriekš norādītie epilepsijas klīniskie un funkcionālie stāvokļa raksturojumi.

Laikā no 1990. gada 17. septembra līdz 1999. gada 26. decembrim kritērijus, kādi normatīvajos aktos bija paredzēti invaliditātes noteikšanai personas aprūpes laikā, noteica atbilstoši Latvijas Republikas Veselības aizsardzības ministrijas 1990. gada 17. septembra pavēlei Nr. 214 „Par palīdzību bērniem invalīdiem".

Saskaņā ar Latvijas Republikas Veselības aizsardzības ministrijas 1990. gada 17. septembra pavēles Nr. 214 „Par palīdzību bērniem invalīdiem" 1. pielikuma 2. punktu diagnozei epilepsija medicīniskās indikācijas, kas dod tiesības pabalsta saņemšanai bērniem invalīdiem kopš bērnības vecumā līdz 16 gadiem, bija tad, ja slimības klīniskā un funkcionālā stāvokļa raksturojums atbilda turpmāk norādītajām pazīmēm – biežas terapeitiski rezistentas lēkmes (1 un vairākas dienas lielās lēkmes mēnesī vai biežas ikdienas mazās vai bezkrampju lēkmes). Ieilguši psihotiski stāvokļi līdz 3 mēnešu ilgumā. Izteikta plānprātība (atbilst imbecilitites pakāpei vai idiotijai).

Ņemot vērā to, ka pieteicējas dēla medicīniskajā dokumentācijā līdz 1991. gada 4. martam nav ierakstu par epilepsijas lēkmēm, kā arī to, ka medicīnas dokumentācijā nav ieraksta par to, cik bieži ir bijušas mazās lēkmes no 1991. gada 4. marta, nav pamata uzskatīt, ka pieteicējas dēlam būtu konstatēti klīniskie un funkcionālie stāvokļi, kas ir uzskaitīti iepriekš minētājā tiesību normā un dod tiesības viņu atzīt par bērnu ar invaliditāti.

Tiesa vērš pieteicējas uzmanību uz to, ka kritērijs invaliditātes noteikšanai atbilstoši tolaik spēkā esošajām tiesību normām ir nevis diagnoze, bet gan noteiktās diagnozes slimības klīniskie un funkcionālie stāvokļi, kādos tā izpaužas. Turklāt invaliditāti bija paredzēts piešķirt tikai tiesību normās norādītajos gadījumos, kad konkrētās diagnosticētās slimības, šajā gadījumā epilepsijas, izpausmes atkārtojas ar noteiktu regularitāti un intensitāti vai arī rada nopietnas paliekošas sekas bērna psihei. Ievērojot to, ka iepriekš notikušu epilepsijas lēkmju regularitāti pieteicējas dēlam šobrīd nav iespējams objektīvi pārbaudīt, gan tiesai, gan arī iestādei ir jāvadās no pieteicējas dēla medicīniskajā dokumentācijā norādītās informācijas. Līdz ar to atzinuma saturs ir atkarīgs no tā, cik pilnīgi un atbilstoši pieteicējas dēla slimības gaitai ārstējošie ārsti ir veikuši ierakstus pieteicējas dēla medicīnas dokumentācijā.

[8] Novērtējot iepriekš konstatēto un secināto, tiesa atzīst, ka nav pamata apmierināt pieteicējas pieteikumu par pienākuma uzlikšanu

atbildētājai izdot administratīvo aktu, ar kuru pieteicējas dēls tiktu atzīts par bērnu ar invaliditāti vismaz 8 gadus līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. – 251. pantu, tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par administratīvā akta izdošanu, ar kuru /pers. A/ dēls /pers. B/ tiktu atzīts par bērnu ar invaliditāti vismaz 8 gadus līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Spriedums sastādīts 2014. gada 18. septembrī.

Tiesnese K.Kalvāne